

Det nya pensionssystemet är kontraproduktivt, könsdiskriminerande och bygger på omöjliga och onaturliga principer.

Nästan alla av de människor som nu finns och som någonsin har funnits på jorden har levt med ett naturligt pensionssystem, dvs att de gamla får del av sina barns och sina barnbarns produktion i en eller annan form. Givetvis i utbyte mot vissa sysslor lämpade för äldre, till exempel erfarenhetsbaserad rådgivning, redskapstillverkning, odling, matlagning, historieberättande och barnpassning.

I det vällovliga syftet att bygga ett humant kollektivistiskt samhälle har man dock fjärrat sig allt mer från den naturliga basen för vad som i verkligheten åstadkommer en trygg ålderdom; kommande generationers produktion.

LO har den synen att pension är lika med "uppskjuten lön", dvs att man avstår konsumtionsutrymme nu för att spara det till senare. Men det så kallade pensionssparandet har egentligen inte sparats utan "använts" av medborgarna i den aktuella ekonomin. Reala resurser låter sig nämligen inte sparas så lätt. Undantaget är möjligen vissa av samhällets utbildningsaktiviteter, infrastrukturprojekt, miljöförbättringar samt folkhälsoarbete som kan sägas vara ett uttryck för samhällets "sparande".

Jag menar att ålderspensionens årliga storlek, utöver ett livsuppehållande grundbelopp, bör utgöras av en procentuell andel av pensionärens egna barns, adoptivbarns och barnbarns årliga skattebetalningar.

Först då ger pensionssystemet varje samhällsmedborgare de beteendepåverkande argument som behövs för att de ska bidra till att förbättra den **enda bas** som finns för en trygg PENSION, nämligen kommande generationers produktion.

Idag är ålderspensionen lika med en procentuell andel av den reala produktionen, men pensionen utfaller ungefär lika till alla, oberoende av om de har barn, hur de har vårdat och uppfostrat sina barn, hur de har engagerat sig i och stöttat barnen genom olika, för barnen lämpliga, inkomstbringande karriärvägar.

De som under sina produktiva år har misskött sig, skatteplanerat, skattefuskat eller fostrat sina barn till asocialt beteende får ungefär samma pensionsförmåner som de som genom flit och sparsamhet bidrog till att försörja dåtidens åldringar och under sin aktiva tid sörjde för att det nu finns en aktiv skattebetalande generation.

En tydlig koppling mellan medborgarens egna samhällsnyttiga beteenden och utdelningen på äldre dagar skulle leda till en rad goda effekter för alla medborgare. För det första skulle det vara positivt att skaffa eller adoptera fler barn vilket Sverige behöver för att trygga sin framtid. För det andra skulle skattemoralen antagligen höjas avsevärt!

Alla föräldrar, oavsett härkomst, inkomst och social status, skulle stimuleras till att engagera sig mer i sina egna barns utbildning och fostran, bygdens skola och samhällets utveckling i stort. Det blir en automatisk balans mellan att skaffa sig tillräckligt många barn, och inte fler än att man kan hjälpa dem att lyckas på arbetsmarknaden. Både kvantitet (antal barn) och kvalitet (deras beskattningsbara lönesumma) premieras i detta exempel på framtidens pensionssystem.

Mödrar skall i utgångsläget självklart ha större pensionsandel än fäderna, kanske 70-80% mot fädernas rättmätiga 20-30%, eftersom dagens mödrar i allmänhet ägnar störst engagemang, mer energi och tid åt att vårda barnen. Vill genomsnittsmännen ha 50% av pensionsrätten måste hans insats bli betydligt större när det gäller delaktighet i all barnavård, läxläsning, uttag av föräldraledighet och vård av sjukt barn. Ensamstående borde naturligtvis erhålla all pensionsrätt på de barn som de uppfostrar ensamma.

Men, vilka kommer att missgynnas av denna förändring? De barnlösa, de svaga eller de utslagna? Nej, i princip ingen!

De barnlösa har ju redan i dag, tack vare mindre kostnader, mycket bättre möjligheter att i pensionsfonder spara ihop till en egen tilläggspension under sin aktiva tid. En grundtrygghet måste dessutom finnas kvar för de som inte kan eller vill spara sina egna pengar eller vårdar barn som av olika skäl kommer att sakna möjlighet till egen försörjning.

Om vi behåller vårt nuvarande progressiva skattesystem gynnas i framtiden, med detta naturliga pensionssystem, de medborgarna som har producerat de bästa skattebetalarna!

Idag gynnas däremot nolltaxerare, svartjobbare, de som trixar med skattesystemet, de som får skatteförmåner om de köper egna pensionsförsäkringar osv. En del hävdar att vi genom att spara våra pensionspengar i aktier, så underlättas samhällets produktion av varor och tjänster genom att investeringar för framtiden blir möjliga för företagen. Det sk "nya pensionssystemet" bygger bland annat på denna tanke.

För det första är det så att med få undantag är det bara stater som förmår att investera i den typ av realkapital som ger avkastning långt in i framtiden eller grundforskning som kan generera användbar kunskap långt in i framtiden.

För det andra saknar finans- och kapitalmarknaderna idag stark koppling till realekonomin. Hundra gånger realltillgångarnas och världsproduktionens värde flyttas ibland runt på marknaderna. Många okunniga och ibland samvetslösa ekonomireportrar och politiker, med egna profitintressen, har via uttalanden i dagspress, TV och radio har bidragit till att det som sker idag på världens börser mer och mer förlorar kontakten med verkligheten.

Aktörernas vinstintressen och de nuvarande systemets möjligheter till snabba verklighetsoberoende klipp gör att de snabbt glömmer de bankkrascher som avslöjar ihålligheten i finanssystemet.

Pensionspararnas allt större intresse av värdestegring på börserna leder till att kopplingen mellan de individuella incitamenten och samhällsnyttan försvinner. Börsen har trots spekulatöreffekten absolut en given roll en modern marknadsekonomi, men samhället som sådant kan inte bygga sitt pensionssystem på börseffekter, det blir alldeles för instabilt och dessutom gynnas primärt inte de beteenden som verkligen skulle kunna hjälpa till att skapa en framtida bas för trygg produktion.

För att erhålla en trygg ålderdom är det idag viktigare att läsa börsinformation än att läsa läxor med sina barn, det borde vara tvärtom.

Dagens pensionssystem leder till ett sjukligt, improduktivt intresse för siffror och pensionstaktik istället för att skapa incitament till beteenden som ökar, och på sikt säkrar aktiviteten i ekonomin. En hög aktivitet i realekonomin är det enda som gynnar sjuka och äldre.

Stefan Lundström
Universitetsadjunkt i ekonomi vid Mälardalens högskola